

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 31 december 2013

1168/2013

Lag om ändring av polislagen

Utfärdad i Helsingfors den 30 december 2013

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i polislagen (872/2011) 5 kap. 5 § 2 mom., 7 § 2 och 3 mom., 8 § 2 mom., 10 § 3, 5 och 6 mom., 12 § 3 mom., 13 § 1 och 4 mom., 18 § 4 mom., 20 § 4 mom., 22 § 3 och 4 mom., 28 § 2 mom., den finska språkdräkten i 30 § 1 mom., 38 § 2 mom., 42 § 2 och 3 mom., 47 § 2 mom., 50, 54—56 § och 58 § samt 6 kap. 1 § 1 mom., av dem 5 kap. 10 § 3 mom. sådant det lyder i lag 504/2013, samt
fogas till 5 kap. 15 § ett nytt 3 mom. som följer:

5 kap.

Hemliga metoder för inhämtande av information

5 §

Teleavlyssning och dess förutsättningar

— — — — —
För att förhindra brott kan polisen ges tillstånd att rikta teleavlyssning mot en teleadress eller teleterminalutrustning som innehas eller sannolikt används av en person, om personen på grund av sina yttranden, hotelser

eller uppträdande med fog kan antas göra sig skyldig till

- 1) äventyrande av Finlands suveränitet,
- 2) krigsanstiftan,
- 3) landsförräderi, grovt landsförräderi,
- 4) spioneri, grovt spioneri,
- 5) röjande av statshemlighet,
- 6) olovlig underrättelseverksamhet,
- 7) brott enligt 34 a kap. 1 § 1 mom. 2—7 punkten eller 2 mom. i strafflagen som begås i terroristiskt syfte,
- 8) förberedelse till brott som begås i terroristiskt syfte,
- 9) ledande av terroristgrupp,

RP 16/2013
FvUB 20/2013
RSv 207/2013

- 10) främjande av en terroristgrupps verksamhet,
- 11) meddelande av utbildning för ett terroristbrott,
- 12) rekrytering för ett terroristbrott, eller
- 13) finansiering av terrorism.

7 §

Beslut om teleavlyssning och motsvarande inhämtande av information

Tillstånd till teleavlyssning och till inhämtande av sådan information som avses i 6 § 2 mom. kan ges för högst en månad åt gången.

I ett yrkande och i ett beslut om teleavlyssning och inhämtande av information i stället för teleavlyssning ska följande nämnas:

- 1) det brott som ligger till grund för åtgärden och den förmodade brottstidpunkten eller den fara som ligger till grund för åtgärden,
- 2) den person som med fog kan antas göra sig skyldig till det brott som avses i 1 punkten,

3) de fakta som misstanken mot personen och förutsättningarna för teleavlyssningen eller för inhämtandet av information i stället för teleavlyssning grundar sig på,

4) giltighetstiden med angivande av klockslag för tillståndet till teleavlyssning eller inhämtande av information enligt 6 § 2 mom.,

5) den teleadress eller teleterminalutrustning som åtgärden riktas mot,

6) den anhållningsberättigade polisman som leder och övervakar utförandet av teleavlyssningen eller inhämtandet av information i stället för teleavlyssning,

7) eventuella begränsningar och villkor för teleavlyssningen eller inhämtandet av information i stället för teleavlyssning.

8 §

Teleövervakning och dess förutsättningar

För att förhindra brott kan polisen ges tillstånd att rikta teleövervakning mot en teleadress eller teleterminalutrustning som inne-

has eller sannolikt används av en person, om personen på grund av sina yttranden, hotelser eller uppträdande eller annars med fog kan antas göra sig skyldig till

1) ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst fyra år,

2) ett brott som begåtts med användning av en teleadress eller teleterminalutrustning och för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst två år,

3) olovligt brukande, skadegörelse, kränkning av kommunikationshemlighet eller dataintrång som riktar sig mot ett automatiskt databehandlingssystem och som begåtts med användning av en teleadress eller teleterminalutrustning,

4) utnyttjande av en person som är föremål för sexhandel, lockande av barn i sexuella syften eller koppleri,

5) narkotikabrott,

6) förberedelse till brott som begås i terroristiskt syfte, eller

7) grovt tullredovisningsbrott.

10 §

Beslut om teleövervakning

Chefen för centralkriminalpolisen, chefen för skyddspolisen eller chefen för en polisinsättning ska besluta om teleövervakning som avses i 8 § 4 mom. Om ärendet inte tål uppskov, får en anhållningsberättigad polisman besluta om teleövervakningen till dess att chefen för centralkriminalpolisen, chefen för skyddspolisen eller chefen för en polisinsättning har avgjort ärendet om teleövervakning. Ärendet ska föras till nämnda polisman för avgörande så snart det är möjligt, dock senast 24 timmar efter det att metoden började användas.

Tillstånd kan ges och beslut fattas för högst en månad åt gången, och kan även gälla en bestämd tidsperiod som föregått tillståndet eller beslutet. Tidsperioden kan vara längre än en månad.

I ett yrkande och i ett beslut om teleövervakning ska följande nämnas:

- 1) det brott som ligger till grund för åtgär-

den och den förmodade brottstidpunkten eller den fara som ligger till grund för åtgärden,

2) den person som med fog kan antas göra sig skyldig till det brott som avses i 1 punkten,

3) de fakta som misstanken mot personen och förutsättningarna för teleövervakning grundar sig på,

4) samtycke, om detta är ett villkor för teleövervakningen,

5) tillståndets giltighetstid med angivande av klockslag,

6) den teadress eller teleterminalutrustning som åtgärden riktas mot,

7) den anhållningsberättigade polisman som leder och övervakar utförandet av teleövervakningen,

8) eventuella begränsningar och villkor för teleövervakningen.

12 §

Beslut om inhämtande av basstationsuppgifter

I ett yrkande och i ett beslut om inhämtande av basstationsuppgifter ska följande nämnas:

1) det brott som ligger till grund för åtgärden och den förmodade brottstidpunkten eller den fara som ligger till grund för åtgärden,

2) de fakta som ligger till grund för förutsättningarna för inhämtande av basstationsuppgifter,

3) den tidsperiod som tillståndet gäller,

4) vilken basstation tillståndet gäller,

5) den anhållningsberättigade polisman som leder och övervakar inhämtandet av basstationsuppgifter,

6) eventuella begränsningar och villkor för inhämtandet av basstationsuppgifter.

13 §

Systematisk observation och dess förutsättningar

Med *observation* avses iakttagande av en viss person i hemlighet i syfte att inhämta information. Vid observation får en kamera eller någon annan motsvarande teknisk anordning trots 24 kap. 6 § i strafflagen användas

för att göra eller uppta visuella iakttagelser.

Observation enligt denna paragraf får inte riktas mot utrymmen som används för stadigvarande boende. Tekniska anordningar får inte användas vid observation eller systematisk observation riktad mot hemfridskyddade platser enligt 24 kap. 11 § i strafflagen.

15 §

Förtäckt inhämtande av information och dess förutsättningar

Förtäckt inhämtande av information är inte tillåtet i bostäder ens med bostadsinnehavarens medverkan.

18 §

Beslut om teknisk avlyssning

I ett yrkande och i ett beslut om teknisk avlyssning ska följande nämnas:

1) det brott som ligger till grund för åtgärden och den förmodade brottstidpunkten eller den fara som ligger till grund för åtgärden,

2) den person som med fog kan antas göra sig skyldig till det brott som avses i 1 punkten,

3) de fakta som misstanken mot personen och förutsättningarna för den tekniska avlyssningen grundar sig på,

4) tillståndets giltighetstid med angivande av klockslag,

5) det utrymme eller den plats av annat slag som avlyssningen riktas mot,

6) den anhållningsberättigade polisman som leder och övervakar genomförandet av den tekniska avlyssningen,

7) eventuella begränsningar och villkor för den tekniska avlyssningen.

20 §

Beslut om optisk observation

I ett yrkande och i ett beslut om optisk observation ska följande nämnas:

1) det brott som ligger till grund för åtgär-

den och den förmodade brottstidpunkten eller den fara som ligger till grund för åtgärden,

2) den person som med fog kan antas göra sig skyldig till det brott som avses i 1 punkten,

3) de fakta som misstanken mot personen och förutsättningarna för den optiska observationen grundar sig på,

4) tillståndets giltighetstid med angivande av klockslag,

5) det utrymme eller den plats av annat slag som observationen riktas mot,

6) den anhållningsberättigade polisman som leder och övervakar genomförandet av den optiska observationen,

7) eventuella begränsningar och villkor för den optiska observationen.

22 §

Beslut om teknisk spårning

Tillstånd kan ges och beslut fattas för högst sex månader åt gången.

I ett yrkande och i ett beslut om teknisk spårning ska följande nämnas:

1) det brott som ligger till grund för åtgärden och den förmodade brottstidpunkten eller den fara som ligger till grund för åtgärden,

2) den person som med fog kan antas göra sig skyldig till det brott som avses i 1 punkten,

3) de fakta som misstanken mot personen och förutsättningarna för den tekniska spårningen grundar sig på,

4) tillståndets giltighetstid med angivande av klockslag,

5) det föremål, det ämne eller den egendom som spårningen riktas mot,

6) den anhållningsberättigade polisman som leder och övervakar genomförandet av den tekniska spårningen,

7) eventuella begränsningar och villkor för den tekniska spårningen.

28 §

Täckoperationer och förutsättningar för sådana

För att förhindra brott får polisen rikta en

täckoperation mot en person som på grund av sina yttranden eller sitt uppträdande i övrigt med fog kan antas komma att göra sig skyldig eller medverka till något annat i 10 kap. 3 § i tvångsmedelslagen avsett brott än grovt ordnande av olaglig inresa eller grovt tullredovisningsbrott, eller som med fog kan antas komma att göra sig skyldig eller medverka till ett brott som avses i 17 kap. 18 § 1 mom. 1 punkten i strafflagen. En förutsättning är dessutom att inhämtandet av information måste anses vara behövligt på grund av att den brottsliga verksamheten är planmässig, organiserad eller yrkesmässig eller på grund av att det kan antas att den fortsätter eller utvecklas.

38 §

Beslut om genomförande av bevisprovokation genom köp

I beslutet ska följande nämnas:

1) den polisman som beslutat om bevisprovokationen samt beslutets datum och innehåll,

2) den polisenhet som genomför bevisprovokationen,

3) identifikationsuppgifterna för de polismän som genomför bevisprovokationen,

4) hur det har säkerställts att bevisprovokationen inte får den som är föremål för åtgärden eller någon annan att begå ett brott som denne annars inte skulle begå,

5) eventuella begränsningar och villkor för bevisprovokationen.

42 §

Beslut om styrd användning av informationskällor

Beslut om styrd användning av informationskällor kan meddelas för högst sex månader åt gången.

Beslut om styrd användning av informationskällor ska fattas skriftligen. I beslutet ska följande nämnas:

1) den som föreslagit åtgärden,

2) den polisenhet som genomför inhämtandet av information och den polisman som ansvarar för genomförandet av detta,

3) identifikationsuppgifterna för informationskällan,

4) grunden för åtgärden,

5) syftet med inhämtandet av information och planen för genomförandet av detta,

6) beslutets giltighetstid,

7) eventuella begränsningar och villkor för den styrda användningen.

47 §

Beslut om skyddande

En anhållningsberättigad polisman som särskilt utbildats för hemligt inhämtande av information beslutar om annat än i 1 mom. avsett skyddande av inhämtande av information.

50 §

Förbud mot avlyssning och observation

I fråga om förbud som avser teleavlyssning, inhämtande av information i stället för teleavlyssning, teknisk avlyssning och optisk observation gäller i tillämpliga delar 10 kap. 52 § i tvångsmedelslagen.

54 §

Användning av överskottsinformation

Överskottsinformation får användas vid utredning av brott när informationen gäller ett sådant brott för vars förhindrande det skulle ha varit tillåtet att använda sådana metoder för inhämtande av information som avses i detta kapitel och som har använts då informationen har fått.

Överskottsinformation får också användas, om användningen av överskottsinformationen kan antas vara av synnerlig vikt för utredningen av brottet och om det för brottet föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst tre år eller det är fråga om något av följande brott:

1) deltagande i en organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet,

2) misshandel, dödsvållande, grovt vållande av personskada, deltagande i slagsmål, framkallande av fara eller utsättande,

3) grovt hemfridsbrott,

4) frihetsberövande, bortförande av barn, olaga hot och olaga tvång,

5) utpressning eller

6) förberedelse till allmänfarligt brott.

Beslut om användning av överskottsinformation som bevisning fattas av domstolen i samband med behandlingen av huvudsaken. Bestämmelser om att användning av överskottsinformation ska antecknas i förundersökningsprotokollet finns i 9 kap. 6 § 2 mom. i förundersökningslagen och bestämmelser om att användningen av överskottsinformation ska uppges i stämningsansökan i 5 kap. 3 § 1 mom. 8 punkten i lagen om rättegång i brottmål (689/1997).

Överskottsinformation får dessutom alltid användas för förhindrande av brott, för inriktning av polisens verksamhet och som en utredning som stöder det att någon är oskyldig.

Överskottsinformation får också användas för att förhindra betydande fara för någons liv, hälsa eller frihet eller betydande miljö-, egendoms- eller förmögenhetsskada.

I 10 kap. 56 § i tvångsmedelslagen föreskrivs om hur överskottsinformation som fått med stöd av den lagen får användas för att förhindra brott eller för sådana syften som nämns i 4 mom. i denna paragraf.

55 §

Utplåning av information

Hemligt inhämtad information ska utplånas utan dröjsmål efter att det framgått att den inte behövs för att förhindra, avslöja eller utreda brott eller för att avvärja en fara.

Överskottsinformation får dock bevaras och lagras i ett register som avses i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet, om den gäller ett brott som avses i 54 § 1 eller 2 mom. eller om den behövs för att förhindra ett brott som avses i 15 kap. 10 § i strafflagen. Information som inte har lagrats i ett register eller fogats till förundersökningsmaterial ska utan onödigt dröjsmål

utplånas så snart det blivit uppenbart att den inte kan användas eller den inte längre behövs för att förhindra eller utreda ett brott.

Basstationsuppgifter som avses i 11 § ska utplånas efter att det har framgått att uppgifterna inte behövs för att förhindra, avslöja eller utreda brott eller för att avvärja en fara.

56 §

Avbrytande av teleavlyssning, teknisk avlyssning och teknisk observation av utrustning

Om det framgår att teleavlyssningen riktas mot något annat meddelande än ett meddelande från eller till den som är föremål för tillståndet eller att den person som den tekniska avlyssningen riktas mot inte befinner sig i det utrymme eller på den plats som avlyssnas, ska avlyssningen avbrytas så snart som möjligt och de upptagningar som fås genom avlyssningen och anteckningarna om de uppgifter som fås genom den genast utplånas. Skyldigheten att avbryta åtgärden och att utplåna upptagningarna och anteckningarna gäller också teknisk observation av utrustning, om det framgår att observationen gäller ett meddelandes innehåll eller identifieringsuppgifter som avses i 8 § eller att den person som avses i 23 § 3 mom. inte använder den anordning som är föremål för observationen.

58 §

Underrättelse om hemligt inhämtande av information

Den som varit föremål för teleavlyssning, inhämtande av information i stället för teleavlyssning, teleövervakning, systematisk observation, förtäckt inhämtande av information, teknisk observation och kontrollerade leveranser ska utan dröjsmål underrättas om detta skriftligen efter det att syftet med inhämtandet av information har nåtts. Personen i fråga ska dock underrättas om det hemliga inhämtandet av information senast ett år efter att det har upphört.

På yrkande av en anhållningsberättigad polisman får domstolen besluta att underrättelsen enligt 1 mom. till den som varit föremål

för åtgärden får skjutas upp med högst två år åt gången, om det är motiverat för att trygga pågående inhämtning av information, trygga statens säkerhet eller skydda liv eller hälsa. Domstolen får besluta att underrättelsen ska utebli, om det är nödvändigt för att trygga statens säkerhet eller skydda liv eller hälsa.

Om den som varit föremål för inhämtandet av information inte är identifierad vid utgången av den utsatta tid eller det uppskov som avses i 1 eller 2 mom., ska han eller hon utan ogrundat dröjsmål skriftligen underrättas om inhämtandet av information när identiteten har utretts.

Samtidigt ska den domstol som beviljat tillståndet informeras skriftligen om underrättelsen.

Den som varit föremål för inhämtande av information behöver inte underrättas om systematisk observation, förtäckt inhämtande av information, en täckoperation, bevisprovokation genom köp och styrd användning av informationskällor, om inte förundersökning har inletts i ärendet. Om förundersökning inleds, ska bestämmelserna i 10 kap. 60 § i tvångsmedelslagen iakttas i tillämpliga delar.

När domstolen överväger att skjuta upp underrättelsen eller att avstå från den i sådana fall som avses i 2 och 5 mom. ska domstolen i bedömningen också beakta en parts rätt att på behörigt sätt bevaka sina rättigheter.

I fråga om handläggning av underrättelseärenden i domstol ska 45 § iakttas i tillämpliga delar. Ärenden som gäller underrättelse om bevisprovokation genom köp och om styrd användning av informationskällor ska behandlas vid Helsingfors tingsrätt med iakttagande i tillämpliga delar av 6 mom. i den paragrafen.

6 kap.

Polisundersökning

1 §

Polisundersökningens inriktning och tillämpliga bestämmelser

Med polisundersökning avses annan undersökning som polisen enligt lag ska företa

än förundersökning med anledning av brott. Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag ska polisen, med anledning av en anmälan eller när det annars av särskilda skäl är befogat, företa polisundersökning för att hitta

en försvunnen person eller utreda orsaken till en eldsvåda.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

Helsingfors den 30 december 2013

Republikens President
SAULI NIINISTÖ

Arbetsminister *Lauri Ihalainen*